

Utdrag av indberetning til fiskeridirektøren fra Thor Iversen om en reise til Lofoten under fisket 1911.

Det er meget interessant at læse denne beretning, der gir en vistnok glimrende fremstilling av forskjellen i Lofotfisket før og nu, med de forbedrede redskaper, far tøier, skøiter, motorer osv., og vi skal derfor ta Th. Iversens væsentligste indberetning ind i bladet. De mange erfarne fiskeres uttalelser, som er tat med i beretningen, maa vi desværre la være for pladsens skyld.

Vi antar de mange gamle baatfiskere fra gamle dage vil læse beretningen med interesse.

Efter anmodning fra hr. fiskeridirektøren foretok jeg en reise til Lofoten i mars maaned i fjor, som varet ca. 1 maaned.

Jeg fik under min reise i Lofoten anledning til at komme med fiskedampskip paa sjøen og ved opsynets velvilje ogsaa delta i flere turer med de seilende opsynsfartøier — samt reise omkring forskjellige vær fra Balstad til Røst med motorbaat.

Under mit ophold forsøkte jeg efter evne at sætte mig ind i forholdene paa havet, som de nu artet sig, og ved samtale med en mængde fiskere og interesserte har jeg samlet oplysninger til forstaaelse av forholdene og striden mellem de forskjellige bruksmaater.

Lofotfisket i sin almindelighet kan arte sig forskjellig fra aar til aar baade med hensyn til fiskens mængde og størrelse og opsig og gang. Ved at studere statistikken faar man jo et indtryk av svingningerna fra aar til aar med gode og daarlige perioder med hensyn til fiskemængde; ti vel nok kan et forhold som intrædende langvarig storm forhindre fisket i meget vesentlig grad, særlig naar en saadan indtræffer et aar i den bedste fisketid, men allikevel tror jeg nok, at det opfiskede kvantum er en god maalestok, som kan benyttes til sammenligning.

Likeledes vil aarsberetningerne gi en god fremstilling av, at fisken en række av aar kan sige op i særlig mængde for Vestlofoten med et ubetydelig fiske i Østlofoten, og at den til andre tider kan optræ rikelig i Østlofoten. (Grænsen mellem Øst- og Vestlofoten er Gimsøystrommen). Likeledes er det saa, at et aar gaar den klods i land og tildels siger ind i fjorder i voldsom mængde, mens den et andet aar holder sig ute paa eggen paa nogenlunde bestemte dybder fra land.

Aarsberetningen kan ogsaa fortælle om, at fisken et aar gaar i siil eller lodde, og den er urolig i sin gang eller fiskes oppe paa redskaper, som fløites op et stykke fra bunden. Ogsaa kan fisken et aar fiskes rigtig godt paa garn, mens det et andet aar ikke gaar paa garn.

Et aar er daglinen og dyps-agnet i meget stor virksomhet men et andet daglinen næsten ikke benyttes. Et aar er fisken mager — et andet fet. Et aar smaa og ujevn et andet jevn i størrelse.

I 1911 stod fisken idetheletatt dypt hele tiden paa 70 - 80 fv. og stod langs en liten rand paa eggen fra Risvær og vestover hele Loften over med opsig av en fiskelop for Risvær og vestover og for Henningsvær. (Efter eget og fiskeres indtryk.) Fisketyngden var efter de flestes mening meget liten og spredt. Fisket foregik derfor ogsaa over hele Lofoten med større ansamling av farkoster til enkelte kortere tider, lig for Risvær og

Henningsvær, men idetheletat var flaaen mere spredt end i de nærmest foregaaende aar, og derfor var forholdene under fiskeriet paa fangstpladserne ogsaa betydelig bedre.

Iaar var litet eller intet daglinefiske og meget daarlig garnfiske.

Fisken betegnes av fiskere og opkjøpere som usedvanlig ujevn i størrelse fra meget smaa (tildels undermaalsfisk) og til usedvanlige store dyr.

Det opfiskede totalkvantum vil sikkerlig bli meget litet for Lofoten iaar.

Det hersket ogsaa iaar blandt baatfiskerne en stor uvilje mot den moderne havfiskeflaate og særlig mot motorflaaten, som iaar var større end nogensinde — nemlig ca. dobbelt saa stor som ifjor med 772 fartøier og der blev ogsaa iaar holdt masse møter med avfattelse av resolutioner og forbud mot bruk av motorbaater i Lofoten. Motorlarmens skadelige indflydelse paa fiskens gang, blev diskutert mand og man i imellem baade blandt fiskere og andre. Det var i 1903 havfiskeflaaten paa grund av mislykket fiske utfør Senjen og Malangen begyndte at trænge sig ind i Lofoton, og det viste sig temmelig snart, at denne flaate av dampfartøier, som drev fiskeriet fra doryer, ikke blev mottat av nogen glæde fra baatfiskernes side. Den væsentligste aarsak til at baatfiskerne var absolut imot disse nye farkoster med deres nye driftsmaate var, at selve fiskeriet fra doryer er meget forskjellig fra otringerne, og at damperne med sin sterke fart kom ut paa fiske-pladsen længe før otringerne; men det værste var kanske, at dampere og seilskøiter kunde drive fiskeri i saadent veir, som umuliggjorde fiske med otring. Hertil kom, at dampere og seilere var ubundet av land og derfor meget bevægelige. Hørtes derom godt fiske fra en plads, var det let at komme derhen, og derved blev ansamlingen av farkoster meget stor i ganske kort tid paa et sted hvor der var en fiskeløp i opsig.

Det er selvsagt, at den moderne havfiskeflaate kunde utnytte Lofotens banker i en uhørt større grad end otringerne, men det er ogsaa selvsagt, at otringerne maatte fordømme denne driftsmaate, som kuldkastet de fleste av de mange vedtægter for reguleringen av ordenen under Lofotfisket, hvor deltagelsen vistnok oftest er større end fiskefeltet taaler.

(Forts.)